

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 ~1350
Konu : Yazılı Soru Önergesi

23 Haziran 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11/05/2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7587-12778/27677 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Ali Rıza ÖZTÜRK'e ait 7/7587 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ve ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

**MERSİN MİLLETVEKİLİ ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN 7/7587 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

İşsizliğin önlenmesi konusunda, hükümetimiz, bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarımızın tümünde hakim olan eğilim, sorunla yüzleştikten sonra geç kalınmış şekilde "reaktif" tutum takınmak değil, henüz sorunla yüz yüze gelmeden önce gerekli tedbirleri ve çözüm önerilerini devreye sokan "pro-aktif" yaklaşımdır. Bu yaklaşımla, işsizlik ya da kriz nedeniyle yeni işten çıkarılmalar henüz açığa çıkmadan ve önemli boyutlara ulaşmadan, bunu önleyecek, azaltacak adımlar atılmaktadır. Bu çerçevede, gerek Hükümet Programı ve Acil Eylem Planı çerçevesinde öngörülen tedbirler, gerek Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın sorumluluğunda yürütülen ve daha çok sosyal politika yönünden önem arz eden faaliyetler ve gerekse kamu istihdam kurumumuz İŞKUR tarafından aktif ve pasif işgücü programları çerçevesinde yürütülen çalışmalar ve projeler, işsizliğin önlenmesine yönelik olarak atılan en genel adımlara işaret etmektedir.

Son dönemde hem "istihdam paketi", hem diğer bazı mevzuat değişiklikleri ve yeni uygulamalarla, işsizlikle mücadelenin iktisadi, hukuki ve idari zemini sağlamlaştırılmıştır. Bu yönde atılan adımların bazıları şöyledir:

18-29 yaş arası gençlerin ve işgücüne katılım oranı AB ülkelerine kıyasla oldukça düşük olan kadınların istihdamını artırmak amacıyla, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile gençlere ait SSK priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması hükmüne bağlanmıştır.

SSK primine esas alt kazancı ile asgari ücret eşitlenmiş ve işverenlerimize 8 puanlık bir prim avantajı sağlanmıştır.

İşsizlik sigortası prim oranları, 2002 yılından başlayarak Bütçe Kanunları ile birer puan indirilerek tahsil edilmeye başlanmış olup, Kanun değişikliği ile bu uygulama 01.01.2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere süreklilik kazanmıştır.

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sigortalı işsizlere ödenen "İşsizlik Ödeneği" miktarı artırılmıştır.

İşsizlik Sigortası Kanunu, İŞKUR'a kayıtlı tüm işsizlere yönelik aktif istihdam faaliyetlerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmasına imkan sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Böylece, İŞKUR'a kayıtlı tüm işsizlere işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu mesleklerde eğitim verilebilmesine imkan sağlanmıştır.

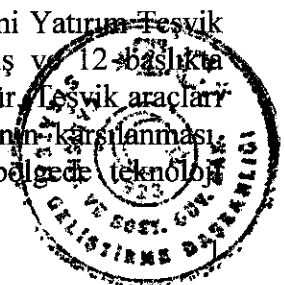
Kişi başına bin 500 doların altında gelire sahip 49 ilimizde yapılacak yatırımlara arsa, vergi, sigorta primi ve enerji teşvikleri getirilmiştir.

Kayıt dışı istihdamla mücadele amacıyla kurumlar arası çapraz kontrol ve koordinasyon imkanı getirilmiştir.

OECD ülkeleri arasında istihdam üzerindeki yükün en fazla olduğu Türkiye'de bu yüklerin azaltılmasına yönelik adımlar atılmıştır. İşgücü maliyetlerinin azaltılması amacıyla, istihdam paketinde işveren SSK priminden 5 puanlık indirim getirilmiş, zorunlu istihdamın üzerindeki yükler kaldırılmış ve bu düzenlemelerle istihdam üzerindeki yükler hemen hemen OECD ortalamasına çekilmiştir.

Bunların yanı sıra, "kriz" şartlarına uygun olarak, yeni tedbirler alınmaya devam edilmektedir. Bu kapsamda, Hükümetimiz tarafından kapsam ve maliyet olarak ülkemizde bugüne kadar uygulanmış en büyük ekonomik paketlerden biri açıklanmış bulunmaktadır. Yasal düzenleme çalışmaları devam eden "Teşvik ve İstihdam Paketi", esas olarak yeni yatırımlara yönelik devlet yardımlarına, aktif işgücü programlarının güçlendirilmesine ve kredi garanti desteğine ilişkin yeni sistemler içermektedir.

Yeni yatırımlara yönelik olarak geliştirilen bölge ve sektör esaslı Yeni Yatırım Teşvik Sistemine göre, ülkemiz gelişmişlik durumlarına göre 4 bölgeye ayrılmış ve 12 başlıkta toplanan sektörlerde yapılan büyük yatırımların desteklenmesi öngörülmüştür. Teşvik araçları olarak vergi indirimleri, istisnaları ve muafiyetleri, işveren prim hissesinin karşılanması, yatırım yeri tahsisleri ve faiz desteği kullanılmıştır. Birinci ve ikinci bölgede teknoloji

gerektiren yatırımların, üçüncü ve dördüncü bölgelerde ise emek yoğun yatırımların teşvik edildiği Yeni Yatırım Teşvik Sistemine göre;

Yeni yatırımların SSK primi işveren hissesinin, birinci bölgede 2 yıl, ikinci bölgede 3 yıl, üçüncü bölgede 5 yıl, dördüncü bölgede ise 7 yıl boyunca tamamı Hazinece karşılanacaktır.

Kurumlar vergisi oranı, birinci bölgede % 10, ikinci bölgede % 8, üçüncü bölgede % 4, dördüncü bölgede ise % 2 olarak belirlenmiştir.

Yatırıma katkı payı, birinci bölgede büyük projelerde % 30 diğerlerinde % 20, ikinci bölgede büyük projelerde % 40 diğerlerinde % 30, üçüncü bölgede büyük projelerde % 50 diğerlerinde % 40, dördüncü bölgede ise büyük projelerde % 70, diğerlerinde % 60 olarak belirlenmiştir.

Üçüncü bölgede kredi faizinin 3 puanını, dördüncü bölgede 5 puanını Hazine karşılayacaktır.

Tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektöründe faaliyette bulunan ve asgari 50 kişi çalışan işletmelerden 2010 sonuna kadar 3 ve 4'üncü bölgelere taşınanlardan 5 yıl süreyle, Kurumlar Vergisi % 20 yerine %5 oranında tahsil edilecek ve mevcut çalışanların yanı sıra yeni işe alınanlar için SSK pirim desteği verilecek olup, nakliye giderleri Hazinece karşılanacaktır.

Yeni yatırım teşvik sisteminden 2010 yılı sonuna kadar başlamış olan yatırımlar yararlanacaktır.

Aktif işgücü programlarının geliştirilmesi ve güçlendirilmesi kapsamında;

Kısa süreli geçici istihdam sağlayan okul, hastane vb. sağlık kurumlarındaki bakım ve onarım işleri, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü, çevre düzenlemesi, arazi ıslahı, park, bahçe düzenlemesi gibi Toplum Yararına Çalışma Programlarına (TYÇP) aktarılan kaynak artırılarak 120 bin işsize doğrudan istihdam olanağı sağlanacaktır.

Vasıflı işgücü ihtiyacının karşılanması ve işgücünün mesleki becerilerinin geliştirilmesi amacıyla İŞKUR tarafında 200 bin işsize meslekli eğitim verilecektir. 10 bin kişiye girişimcilik eğitimi verilerek, geliştirilen projelere KOSGEB tarafından 4.000 TL hibe verilecektir.

İş tecrübesi olmayan gençlere deneyim kazandırmak ve iş bulma olanaklarını artırmak amacıyla verilecek işbaşı eğitimleri çerçevesinde meslek lisesi, dengi ve üstü eğitim mezunu 100 bin genç stajyer olarak istihdam edilecektir. Bu kişilere 6 aya kadar İŞKUR tarafından günlük 15 TL ödeme yapılacaktır.

Nisan 2009'daki mevcut istihdama ilave olarak işe alınan işçilerin sosyal güvenlik primleri, asgari ücret üzerinden 6 ay boyunca Hazine tarafından karşılanacaktır. Başvuru süresi 2009 sonunda sona erecek olup, Bakanlar Kurulunca başvuru süresi ve yararlanma süresi 6 ay uzatılabilir.

Özel istihdam bürolarına geçici iş ilişkisi kurma yetkisi verilecek, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurumlarının etkinliği artırılacak ve istihdam şurası toplanacaktır.

Kredi desteği ile ilgili olarak, KOBİ'lere yönelik Kredi Garanti Sistemi başlatılmıştır. Bu kapsamda, Hazinece kredi garanti kurumlarına ilk etapta 1 milyar TL kaynak aktaracak ve bu kaynakla en az 10 milyar TL'lik krediye kefalet sağlanmış olacaktır. KOBİ'lere sağlanan kredilerin yüzde 65'ine kredi garanti kurumu tarafından kefalet verilecektir. Kredilerden yıllık cirosu 25 milyon TL'nin altında ve en fazla 250 çalışanı olan KOBİ'ler yararlanacak olup, sözkonusu paketin yasalaşmasını müteakip 2 yıl içinde alınan krediler bu sistem kapsamında değerlendirileceklerdir.

Ekonomik krizle mücadele kapsamında uygulamaya konulan özel tedbirlerin yanı sıra, İŞKUR tarafından, Kurumun ana hizmetlerinden olan İş ve İşçi Bulmaya Aracılık Hizmetleri tüm hızıyla ve etkin şekilde yürütülmektedir. Aşağıdaki tabloda 2003-2009 (Ocak) döneminde konuya ilişkin temel rakamlar yer almaktadır.

Yıllar	İşe Yerleştirme	Yurtdışına Gönderme
2003	65.398	34.151
2004	76.257	40.198
2005	81.685	60.355
2006	85.882	81.379
2007	111.375	70.024
2008	109.595	58.588
2009 (nisan sonu itibariyle)	7.309	2.034

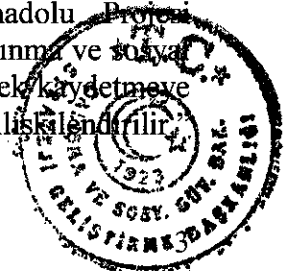
Kaynak: İŞKUR

Öte yandan Ulusal İstihdam Politikası Belirleme Çalışmaları, başta Kurum hizmetlerinin etkin ve kaliteli sunumunu sağlamak amacıyla hazırlanan Kurumsal Dönüşüm Projesi (e-İŞKUR) olmak üzere pek çok önemli proje, Aktif İşgücü Programları çerçevesinde işgücü yetiştirme kursları, özürlü ve eski hükümlülere yönelik kurslar, çalışan işgücüne yönelik düzenlenen işletmelerde eğitim seminerleri, Meslek Bilgi Merkezleri ve İş ve Meslek Danışmanlığı Servislerinin faaliyetleri, Pasif İşgücü Programları çerçevesinde, İşsizlik Sigortası, Ücret Garanti Fonu ve Kısa Çalışma Ödeneği'ne ilişkin çalışmalar özenle sürdürülmektedir.

Sayılan genel çalışmalar ve önleyici tedbirler yanında, "kriz" şartlarına uygun olarak, yeni tedbirler de gündeme alınmıştır. İşverenlerin, dünyada ve ülkemizde yaşanan ekonomik krizi atlatabilmeleri ve kriz sonrası normal faaliyetlerine devam edebilmeleri amacıyla "kısa çalışma" uygulaması başlatılmıştır. Bu çerçevede, uygulamanın başladığı tarihten 20/05/2009 tarihine kadar 3 bin 597 işveren toplam 104 bin 903 kişi için Kısa Çalışma Ödeneği'ne başvurmuş olup, bunlardan 1.124 işverenin talebi uygun bulunarak toplam 79.183 kişi Kısa Çalışma Ödeneğinden yararlanmıştır. Bugüne kadar kısa çalışma ödeneği için fondan aktarılan para toplam 46.951.957,26 TL'dir. Bu konudaki diğer işveren taleplerinin uygunluğunun iş müfettişlerince belirlenmesini müteakip, ödemeler sürdürülecektir.

İŞKUR da işini kaybeden işsizlere yönelik olarak "işsizlik ödeneklerinin ödenmesi", "hastalık ve analık sigortası primlerinin yatırılması", "yeni bir işe yerleştirilme çalışmalarının yapılması", "meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimlerinin sağlanması" hizmetlerini sürdürmektedir. İşini kaybeden işsizlerin diğer işsizlerle birlikte iş piyasasında istihdam imkanı fazla olan mesleklerde "meslek edindirme", "meslek geliştirme" ve "gelişen yeni teknolojilere uyum sağlama" eğitimleri verilerek istihdam edilebilirliklerinin artırılması amacıyla, 2009 yılında İŞKUR tarafından düzenlenecek işgücü yetiştirme kurslarının giderlerini karşılamak üzere, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, İŞKUR'un 2009 yılı bütçesine toplam 250.000.000.-TL tutarında kaynak aktarılmıştır. Böylelikle yerel düzeyde nitelikli işgücü ihtiyacı tespit edilecek ve yılda 100 bin işsizimize istihdam odaklı mesleki eğitimler verilecek olup, 2009 yılının Ocak ayından bu güne kadar toplam 2 bin 444 işgücü yetiştirme kursu düzenlenmiş olup, bu kurslara 51 bin 695 işsizin katılımı sağlanmıştır.

Öte yandan, 5763 sayılı İş Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 19. maddesi ile 4447 sayılı Kanuna eklenen Geçici 6 ncı maddenin "a" bendinde, "2008 yılına münhasır olmak üzere, Fonun mevcut nema gelirlerinden 1.300.000.000 YTL'lik kısım Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarları, Yüksek Planlama Kurulu kararına istinaden Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlarda kullanılmak üzere ilgili idare bütçelerine ödenek kaydedilmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödenekler, 2008 yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir." denmektedir.

Aynı maddenin "b" bendinde ise, "2009-2012 yıllarında Fon tarafından tahsil edilecek nema gelirlerinin dörtte biri, ilgili yıl genel bütçelerinin (B) işaretli cetvelinde bütçe gelir tahmini olarak yer alır. İlgili yıl bütçeleri hazırlanırken Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımların finansmanı için ilgili idare bütçelerine bu gelir tahmini karşılığı kadar ödenek öngörülür. Bu gelirler, Fon tarafından tahsil edilen ayı izleyen ayın 15'ine kadar Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve yılı genel bütçesinin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir." hükmü yer almaktadır.

Söz konusu kanun gereği aşağıdaki tabloda belirtildiği şekilde İşsizlik Sigortası Fonu'ndan aktarım gerçekleştirilmiştir.

TARİH	5763 sayılı Kanun gereği Hazineye aktarılan tutar
18.06.2008	650.000.000,00
30.06.2008	650.000.000,00
2008 toplamı	1.300.000.000,00
Şubat 2009	81.910.520,40
Mart 2009	222.691.275,68
Nisan 2009	65.800.263,79
Mayıs 2009	74.591.637,24
2009 toplamı	444.993.697,11
Toplam aktarılan	1.744.993.697,11

Ayrıca, 27/12/2008 tarihli ve 5828 sayılı 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 22 nci maddesinde de; "(1) 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşları; serbest memur kadrolarına 2008 yılında emeklilik, ölüm, istifa veya nakil sonucu ayrılan memur sayısının yüzde 25'ini geçmeyecek şekilde açıktan veya diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarından nakil suretiyle atama yapabilir. Bu sınırlar içinde memur ihtiyacını karşılayamayacak söz konusu idare, kurum ve kuruluşlardan yükseköğretim kurumları için ilave 4.000 adet, diğerleri için ilave 21.000 adet atama izni verilebilir." hükmü yer almış, bu açıktan atamaya ilişkin kontenjanının dağılımı Başbakanlık Makamlarının 31/03/2009 tarihli Olurları ile tespit edilmiştir.

Bu itibarla, kamu kurum ve kuruluşlarının 2008 yılında ayrılan personelin %25 i ile bahse konu olur ile tahsis edilen kadro toplamı kadar 2009 yılında açıktan ilk defa, açıktan yeniden veya diğer kurumlardan nakil suretiyle personel alabileceklerdir. Merkezi yerleştirme kapsamında olan kuruluşların ihtiyaç duydukları atama yapacakları kadroların unvan, sayı ve aranılacak niteliklerini belirleyerek Devlet Personel Başkanlığına göndermeleri halinde ilgili talepler incelenerek ÖSYM Başkanlığınca yerleştirme yapılması, merkezi yerleştirme kapsamında olmayan kurum ve kuruluşların ise ilgili mevzuatlarına göre söz konusu kadrolarına atama yapabilmeleri mümkün bulunmaktadır.

YILLAR İTİBARIYLA BOŞALAN KADRO ADETLERİ (MEMUR)								
ACIKLAMA	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	TOPLAM
NORMAL EMEKLİLİK NEDENİYLE	34.034	36.540	44.952	50.292	43.681	38.023	34.932	282.454
MALÜLEN EMEKLİLİK NEDENİYLE	177	161	217	228	199	195	137	1.314
RESEN EMEKLİLİK NEDENİYLE	485	1.041	565	928	1.081	1.296	1.344	6.740
TOPLAM	34.696	37.742	45.734	51.448	44.961	39.514	36.413	290.508

